Definice 1. Řekneme, že relace $R \subset M \times M$ na (konečné) množině M je

reflexivní, pokud pro každé $m \in M$ platí, že $(m, m) \in R$,

symetrická, pokud pro každé $(x, y) \in R$ platí také, že $(y, x) \in R$,

slabě anti-symetrická, pokud $(x, y) \in R$ a zároveň $(y, x) \in R$, potom nutně platí $x = y$,

tranzitivní, pokud kdykoli $(x, y) \in R$ a $(y, z) \in R$, potom nutně také $(x, z) \in R$.

Definice 2. Řekneme, že relace R je *ekvivalence*, jestliže je reflexivní, symetrická a tranzitivní. Jestliže je relace R reflexivní, slabě anti-symetrická a tranzitivní, hovoříme o *uspořádání*.

Příklad 1. Buď X množina a buď dále $f : X \to \mathbb{N}$ funkce. Definujme relaci R na X předpisem $(a, b) \in R$ právě když $f(a) = f(b)$. Ukažte, že R je ekvivalence. Popište třídy této ekvivalence pro $X = [20]$ a $f_1(i) := i$ a $f_2(i) := \lfloor i/4 \rfloor$.

Příklad 2. Mějme zobrazení f splňující $f \circ f = f$. Příkladem takového zobrazení je identické zobrazení. Ukažte, že identita není jediné zobrazení splňující rovnici a charakterizujte všechna zobrazení, která vztah splňují.

Příklad 3. Ekvivalnce (stejně jako funkce) jsou speciální typy relací. Platí, že složení ekvivalencí je ekvivalence (jako v případě funkcí)?

Příklad 4. Naposledy jsme si ukazovali, že relace obecně nekomutují (tj. $R \circ S \neq S \circ R$). Ukaže, že prázdná relace a diagonální relace komutují s libovolnou relací. Uměli byste ukázat, že žádné další takové relace neexistují?

Příklad 5. Buďte X, Y, Z množiny, $f : X \to Y$ a $g : Y \to Z$ funkce.

1. Když f, g jsou prosté/na/bijekce, je potom nutně $g \circ f$ prostá/na/bijekce?
2. Když $g \circ f$ je prostá/na/bijekce, je potom nutně f (g) prostá/na/bijekce?

Příklad 6.

1. Dokažte, že relace R (na množině X) je tranzitivní, právě když $R \circ R \subseteq R$.
2. Dokažte, že pro libovolnou R je relace $T = R \cup R \circ R \cup R \circ R \circ R \cup \dots$ tranzitivní.
3. Dokažte, že každá tranzitirvní relace obsahující R musí nutně obsahovat i T.
4. Dokažte, že pro konečnou množinu s $n = |X|$ prvky je $T = \cup_{i=1}^{n-1} R^i$ (tj. po $n-1$ krocích lze přestat a máme trazitivní relaci). Ukažte pro každé n příklad relace R takové, že $\cup_{i=1}^{n-2} R^i$ není tranzitivní.

Příklad 7. Určete počet různých čtyř-prvkových ČUMů.

Příklad 8.

1. Ukažte, že pro množinu X tvoří množina 2^X a relace R definovaná $(A, B) \in R$ právě když $A \subseteq B$ ČUM.
2. Ukažte, že relace „x dělí y“ je na množině $[n]$ (neostré) uspořádání. Nakreslete Hasseův diagram pro $n = 20$.
3. Má uspořádání z bodu 2. nejmenší/největší/minimální/maximální prvky? Pokud ano, nalezněte je.

Příklad 9. Určete maximální možný počet různých množin, které lze získat ze dvou množin pomocí operací průniku a sjednocení.

Úkol 1 (4 body)**.** Které z těchto relací na množině $\mathbb{N}^2$ jsou uspořádání? Která z těchto uspořádání jsou lineární?

1. $\leq_A$: $(a, b) \leq_A (c, d)$ právě když $a \leq c$ a zároveň $b \leq d$,
2. $\leq_B$: $(a, b) \leq_B (c, d)$ právě když $a \leq c$ nebo $b \leq d$,
3. $\leq_C$: $(a, b) \leq_C (c, d)$ právě když $a < c$ nebo $a = c$ a zároveň $b \leq d$,
4. $\leq_D$: $(a, b) \leq_D (c, d)$ právě když $a \leq c$ a zároveň $b \geq d$.

Úkol 2 (1 bod)**.** Na množině komlexních čísel definujme relaci R předpisem $(x, y) \in R$ právě když $|x| = |y|$, kde $| \cdot |$ značí velikost (absolutní hodnotu) komlexního čísla. Je tato relace reflexivní, symetrická, anti-symetrická, tranzitivní?

Úkol 3 (4 body)**.** Určete maximální možný počet různých množin, které lze získat pomocí operací průniku, sjednocení a množinového rozdílu ze dvou počátečních množin.

Úkol 4 (2 body)**.** Popište podmínky pro reflexivitu, symetrii a tranzitivitu relace v řeči matice sousednosti relace.